

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

September 2023 | HU

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

VEZÉRCIKK

Bevezet?

Tisztelt Olvasóink!

Üdvözlöm újra itt a nyári szünet után!

Őszintén remélem, hogy kellemes és pihentető nyaralásban volt részük és sikerült feltöltődniük az előttünk álló mozgalmas hónapokra. Az EU szempontjából kritikus időket élünk, az EP választási kampányának beindulása előtt pedig még fontos megállapodásokat és jogszabályokat kell véglegesíteni. Ebben az időszakban az EGSZB továbbra is amellet kötelezi el magát, hogy a civil társadalom számára sürgető kérdésekkel foglalkozzon.

Ezen a nyáron az EU-ban soha nem látott hőhullámok, pusztító erdőtűzek és áradások szemtanúi voltunk. Nyilvánvaló, hogy sürgősen cselekedni kell. Európában rendkívül időszerű lenne egy a vízzel kapcsolatos átfogó cselekvési terv. Az EGSZB olyan átfogó véleményen dolgozik, amelynek célja a víz megfelelő finanszírozásának, infrastruktúrájának és stratégiájának biztosítása, hogy mindenki számára hozzáférhető legyen az ivóvíz. Ahogy a zöld megállapodás az EU éghajlat-politikai fellépés iránti elkötelezettségének szinonimájává vált, a küszöbön álló kék megállapodásnak arra kell törekednie, hogy világszinten is példát mutasson a fenntartható vízgazdálkodásra.

Figyelemre méltó, hogy az uniós polgárok több mint egy évtizeddel ezelőtt már kérték az ivóvízre vonatkozó uniós jogszabályok aktualizálását. Az európai polgári kezdeményezésekben rejlő lehetőségek továbbra is kiaknázatlanok, dolgoznunk kell azon, hogy jobban tudjunk reagálni az emberek kéréseire. Ezért az EGSZB szeptemberi plenáris ülészakán részt vesznek a „Fur Free Europe” (Szőrmementes Európa) európai polgári kezdeményezés szervezői. E kezdeményezés 1,5 millió támogatót mozgósított az EU-ban. A plenáris ülészakon szó lesz az uniós költségvetés

célzott felülvizsgálatáról is, ugyanis a költségvetés előre nem látható válsaggal szembesült, ezért azt gyorsan és hatékonyan ki kell igazítani az új sürgető prioritások kezelése érdekében.

Továbbra is kiállunk a civil társadalom mellett, és itt központi szerepet tölt be az, hogy felerősítsük a fiatalok hangját, ahogy azt a politikai kiáltványomban megígértem. Ezen elkötelezettségemet is hangsúlyozza az a fontos esemény, hogy júliusban az EGSZB első uniós intézményként hajtotta végre az uniós ifjúsági tesztet. Szeretném megköszönni az EGSZB valamennyi tagjának, hogy támogatták ezt a kiemelt fontosságú döntést. De itt nem állunk meg. Létrehozzuk az EGSZB ifjúsági csoportját, és kiválasztjuk azokat a véleményeket, amelyek bekerülnek az uniós ifjúsági teszt első fordulójába.

Az elkövetkező hónapokban az EU határain túl is erősíteni fogjuk a civil társadalommal fenntartott kapcsolatainkat, különösen az uniós tagjelölt országokban. Az EGSZB továbbra is kiáll az uniós tagjelölt országokkal fenntartott kapcsolatai mellett, hogy bevonhassuk őket a mindennapi munkánkba. A legutóbbi plenáris ülésünk megerősítette ezt az elkötelezettséget, és várakozással tekintünk a közelgő nyugat-balkáni civil társadalmi fórum elé, amely Thesszalonikiben fog ülésezni – abban a városban, ahol két évtizeddel ezelőtt megerősítették az Európai jövőt a Nyugat-Balkánnak elnevezésű elképzelést.

Ezzel egy időben készülünk az EU legnagyobb demokratikus erőpróbájára is: a 2024. júniusi európai parlamenti választásokra. Ezzel összefüggésben szeretném felhívni a figyelmét az „EurHope” kezdeményezésre és egy online konzultációra, amely a választások előtt összeállítja az ifjúsági menetrendet. Fontos szerep hárul a civil társadalomra, ugyanis az európai polgárok véleményét hallatva ellenállóbbá teszi a demokráciát és segít alakítani Európa jövőjét.

Oliver Röpke

az EGSZB elnöke

RENDEZVÉNYEK, IDŐPONTOK

2023. szeptember 25.

Uniós ökológiai nap - a 2023. évi uniós ökológiai díjak átadása

2023. szeptember 30.

Az EGSZB 2023. évi civil társadalmi díja - pályázati határidő

2023. október 25-26., Brüsszel

Az EGSZB plenáris ülése

TÉRJÜNK A LÉNYEGRE!

A kritikus fontosságú nyersanyagok egy ideje élénk nyilvános vita tárgyát képezik Európában. A Covid19-járvány és a kijárási korlátozások zavarokat okoztak a nemzetközi ellátási láncokban, ami fájdalmasan ráébresztette az uniós ipart és a politikai döntéshozókat arra, hogy a

nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás érdekében gondoskodni kell arról, hogy biztonságos legyen Európa kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátása.

Ahogy az uniós társjogalkotók előkészítik a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló európai jogszabály vitáját és megtárgyalását, **Maurizio Mensi** és **Michal Pinter**, a jogszabálytervezetről alkotott EGSZB-vélemény előadója, illetve társelőadója felvázolják, mit kell tenni ahhoz, hogy a jogszabály valóban az európai ipar érdekeit szolgálhassa.

A KRITIKUS FONTOSSÁGÚ NYERSANYAGOKRÓL SZÓLÓ EURÓPAI JOGSZABÁLY: AMI NEM KRITIKUS FONTOSSÁGÚ MA, AZ HOLNAP MÁR AZ LEHET

Maurizio Mensi és Michal Pinter írása

A kritikus fontosságú nyersanyagok listájának rugalmasnak kell maradnia, azt két évente felül kell vizsgálni, hogy tekintetbe vegye a technológiai fejlődést és a stratégiai fejleményeket

A kritikus fontosságú nyersanyagok hiányát Európában csak egy olyan határozott, átfogó uniós stratégiával lehet kezelni, amely összekapcsolja egymással a beruházásokat, az innovációt, az újrahasznosítást, a fenntarthatóságot és az ellátásbiztonságot. Az Európai Bizottság kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabálya öröndetes módon eleget

tesz ennek, és elébe megy az esetleges versenytorzulásoknak és az egységes piac széttöredezésének.

Jelenleg az EU számos nyersanyag esetében szükségletének 75–100%-át importból kénytelen fedezni, ami gazdaságilag és stratégiailag is kiszolgáltatottá teszi (gondoljunk csak a Kína által nemrégiben bevezetett gallium- és germániumexport-tilalmakra).

A tiszta technológiák (elektromos járművek, akkumulátorok, fotovoltaiikus napelemes rendszerek stb.) növekvő népszerűsége áll a kritikus fontosságú nyersanyagok iránti kereslet 2017 és 2022 között megfigyelt erőteljes növekedésének hátterében: a lítium, a kobalt és a nikkel esetében az energiaágazat éhsége tehető felelőssé a megnövekedett keresletért (ezeknél a kereslet százalékos emelkedése rendre 300%, 70% és 40%). Ennek fényében egyértelmű, hogy az EU gazdasági biztonsága a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátás biztonságától függ, mivel az ezek ellátási láncában jelentkező kockázatok az egész gazdaságot és az egységes piacot is érintik.

Az EGSZB úgy véli, hogy első lépésként olyan kiszámítható és stabil jogi keretet kell biztosítani, amely nemcsak a nyersanyagfeltárást és -kitermelést, hanem a feldolgozást és az újrahasznosítást (amely jelentős mennyiségű rezet, lítiumot, nikkel, kobaltot és más értékes ásványi anyagokat szolgáltat az elhasznált akkumulátorokból, bányászati hulladékokból stb.) is vonzóvá teszi a befektetők számára.

Másodsorban pedig a kritikus fontosságú nyersanyagok olyan rugalmas listája szükséges, amely könnyen kiigazítható és legalább két évente frissíthető. A javasolt jogszabályban stratégiaiként vagy kritikusként felsorolt anyagokon kívül vannak ugyanis olyan anyagok is, amelyek jelenleg nem kritikusak, de közép- és hosszú távon majd azok lehetnek. Azért, hogy a különböző iparágak eltérő keresletét is tekintetbe lehessen venni, ágazatonként is értékelni kell az egyes anyagok stratégiai jelentőségét.

Harmadszor, szükséges a széles körű társadalmi támogatottság. A nyersanyag-kitermelő, feldolgozó és újrahasznosító iparágak bővülése új munkahelyeket fog teremteni és segíti a gazdaság fejlődését. Az EU-ban a nyersanyagágazat közvetlenül mintegy 350 000 munkahelyet biztosít, és több mint 30 millió feldolgozóipari munkahely függ az ásványi nyersanyagokhoz való hozzáféréstől. A társadalmi támogatottságot azonban nem vehetjük készpénznek. Ahhoz, hogy az EU fenntartható nyersanyag- és fejlettanyag-ellátással rendelkezzen, 2030-ig több mint 1,2 millió új munkahelyre lesz szükség. Alapvető fontosságú a készségfejlesztés támogatása a tudományos életben, de a nyersanyagiparban és a tagállamok közigazgatásában is, mind az ágazatban dolgozók, mind a köztisztviselők számára hozott intézkedésekkel.

Egy másik kulcsfontosságú elem, hogy biztosítsuk, hogy megfelelő mennyiségben és versenyképes áron hozzáférjünk megbízható, nem fosszilis tüzelőanyag-alapú villamos energiához. Az EGSZB azt szeretné, ha a marketing szakasz támogatása és a működési költségek fedezése érdekében megreformálnák a rendelkezésre álló finanszírozási forrásokat ahelyett, hogy előnyben részesítik az új stratégiai projektek K+F szakaszát, ahogy az jelenleg történik. Ez segítené az EU-t abban, hogy lépést tartson az amerikai inflációcsökkentő törvény törekvéseivel.

Támogatnunk kell a másodlagos nyersanyagpiacokat is, méghozzá olyan intézkedésekkel, amelyek jól működő piacokat hoznak létre és minimalizálják a fémhulladék vonatkozásában keletkező veszteségeket. Ami azt illeti, a másodlagos nyersanyagpiacok kulcsfontosságúak a körforgásos gazdaság szempontjából, és itt jótékony hatású lenne, ha elhárulnának az értéklánc különböző szakaszaiban felmerülő szabályozási, gazdasági vagy technikai akadályok.

Az EGSZB azt javasolja, hogy biztosítsanak könnyebben közfinanszírozást, ha a kitermelés az annak során felmerülő szennyező hatásokat értékelő előzetes gazdasági és környezeti tanulmányokon alapul. Ezért van szükség az állami támogatási szabályokkal való összehangolásra. Egyes uniós antitröszt eszközöket is úgy kell módosítani, hogy segítsék e jogszabály célkitűzéseinek elérését, és közben ne merüljenek fel indokolatlan versenytorzulások a belső piacon (például rugalmasabban lehetne alkalmazni az ellenőrzési keretet az összefonódásokra, figyelembe véve nemcsak a zöld megállapodás célkitűzéseit, hanem a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos jogszabályok célkitűzéseit is).

Végül pedig hatékony piacvédelmi intézkedésekre van szükségünk az új európai beruházások megóvása és annak biztosítása érdekében, hogy versenyezni tudjunk a többi nagy globális szereplővel. A kritikus fontosságú nyersanyagok külső forrásainak diverzifikálása érdekében az EU-nak meg kell vizsgálnia a partnerségek és az együttműködési megállapodások lehetőségét többek között az uniós tagjelölt országokkal is, valamint fontolóra kell vennie olyan projektek finanszírozását, amelyek új lelőhelyeken és/vagy barnamezős bányákban feltárási tevékenységeket finanszíroznak. Az ilyen partnerségek feltételül lehetne szabni, hogy a tagjelölt országok kötelezettséget vállaljanak arra, hogy környezetvédelmi politikájukat gyorsabban összehangolják az uniós joggal és normákkal.

MEGKÉRDEZTÜK...

Megkérdeztük...

„Megkérdeztük...” rovatunkban ezúttal Javier Doz Orrit előadót kértük meg, hogy beszéljen az uniós gazdasági kormányzással kapcsolatban javasolt új szabályokról.

„Túl kell lépünk a Stabilitási és Növekedési Paktumon”

EGSZB info: Mi az EGSZB álláspontja az új gazdasági kormányzásra irányuló európai bizottsági javaslat kapcsán?

Javier Doz Orrit: Az Európai Bizottság azért dolgozta ki ezt a javaslatot, mert 2024 januárjában lejár a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezése, mert a világjárványt követően számos tagállamban magas az államháztartási hiány és az államadósság, és talán azért is, mert átgondolták annak negatív következményeit, hogy a nagy gazdasági válság politikai kezelése során túl szigorúan alkalmazták a Stabilitási és Növekedési Paktum előírásait.

A javaslat megtartja ugyan a hiányra és az adósságra vonatkozó korlátozásokat (a GDP 3, illetve 60%-a), de rugalmasabbá és a tagállamok helyzetétől függővé teszi e célok teljesítésének módját és határidejét.

Emellett egyszerűsíti a szabályokat, tehát a nettó elsődleges kiadások növekedési aránya lesz a fő mutató, ami azt jelenti, hogy nem számítják be az adósság kamatát, a munkanélküli ellátásokat és a diszkrecionális intézkedések vagy az uniós alapok által finanszírozott kiadásokat. A fő újdonságot a 4-7 éves költségvetési-strukturális tervek jelentik, melyekről az egyes kormányok külön állapodnak meg az Európai Bizottsággal, ezek tartalmazzák majd a szerkezeti reformokat.

Április 26-án az Európai Bizottság közzétett két rendeletjavaslatot és egy irányelvjavaslatot, melyek módosítják a Stabilitási és Növekedési Paktum azon célkitűzéseit, amelyek a gazdaságpolitikai koordinációra, a költségvetési felügyeletre, a túlzottdeficit-eljárásra és a költségvetési keretek követelményeire vonatkoznak. A német kormány nyomására szigorítottak a novemberi közlemény azon követelményén, hogy a 3%-ot meghaladó hiányszintet elérő tagállamoknak évente a GDP 0,5%-ának megfelelő arányban kell csökkenteniük az adósságukat, és hogy a túlzottdeficit-eljárás automatikusan elindul azon országok esetében, amelyek középtávon eltérnek a tervtől.

Jóllehet az EGSZB támogatja az európai bizottsági csomag alapvető elemeit, a tagállamonként eltérő költségvetési-strukturális terveket és a Stabilitási és Növekedési Paktumba bevezetett rugalmasságot, úgy véljük, hogy fenn kell tartani az eredeti, novemberi javaslatban szereplő feltételeket, és vitát kellene indítani arról, hogy túl kellene lépni az 1997-ben meghatározott kereteken.

Az EGSZB úgy véli továbbá, hogy egyebek mellett meg kell vizsgálni egy úgynevezett állandó uniós költségvetési kapacitás létrehozását, hogy az EU finanszírozni tudja a „közös európai javak” egyre bővülő körét. Szintén meggyőződése, hogy ha a nemzeti parlamentek, a helyi és regionális önkormányzatok, a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek részt vennének a költségvetési-strukturális tervek kidolgozásában, az növelné a tervekben szereplő célkitűzések teljesítése iránti nemzeti elkötelezettséget.

Az EGSZB szerint fontos biztosítani, hogy a költségvetési-strukturális tervekhez kapcsolódó beruházásokat megkülönböztetett módon kezeljék, különösen az ökológiai átállással kapcsolatos és a védelmi célokat

illetően. Ezenkívül a beruházásokban és a reformokban növelni kell a szociális és munkaügyi célok súlyát, alaposan felül kell vizsgálni az adósságfenntarthatósági elemzés módszertanát, és át kell gondolni, hogy a tagállami kormányok és a független költségvetési hivatalok hogyan vesznek részt az adósságcsökkentés „technikai pályájának” meghatározásában.

AKTUÁLIS VENDÉGÜNK...

Meglepetésvendégünk

Ebben a hónapban meglepetésvendégünk **Regis Genté** Grúziában dolgozó francia újságíró, aki a fogadó országában lassan kibontakozó konfliktust vizsgálja, miközben a világ figyelme Ukrajnára irányul.

Régis Genté szabadúszó újságíró és a volt Szovjetunió szakértője. A 2008 óta Tbiliszbén élő újságíró Oroszországról, Ukrajnáról, a Kaukázusról és Közép-Ázsiáról készít beszámolókat számos francia médiaorgánumban, többek között az RFI, a France24 és a Le Figaro számára.

Ezenkívül számos könyv szerzője vagy társzerzője, beleértve a nemrégiben megjelent „Volodymyr Zelensky, dans la tête d’un héros” (Volodimir Zelenszkij, mi jár egy hős fejében?), 2022; „Futbol, le ballon rond de Staline à Poutine” (Foci Sztálintól Putyinig), 2018; „Poutine et le Caucase” (Putyin és a Kaukázus), 2014, valamint „Voyage au pays des Abkhazes” (Utazás az abházok földjére), 2012 című műveket. (dm)

Grúzia, Oroszország újabb frontja

A 2023-as év vége veszélyes időszak lesz Grúzia számára. Az Európai Tanács decemberben dönt arról, hogy megadja-e az uniós tagjelölti státuszt a volt szovjet köztársaságnak.

2022 júniusában a Tanács – ellentétben az Ukrajnának és Moldovának adott válaszával – megtagadta Grúziától a tagjelölti státuszt a grúz kormány Nyugattal szembeni nyilvánvalóan ellenséges, és így oroszbarát politikája miatt. Grúzia „európai perspektívájának” elismerése mellett a Tanács a tagjelölti státuszt 12 prioritás megvalósításától tette függővé, amelyek többek között a médiakörnyezet javítására és az igazságszolgáltatás függetlenségére vonatkoztak.

Az ország helyzetét jelentős belső társadalmi-politikai feszültségek jellemzik, amelyek a hatalmon lévő párt, az oligarcha Bidzina Ivanisvili (aki 4,5 milliárd eurós vagyont halmozott fel Oroszországban) „Grúz Álom” pártja és a 3,7 millió grúz lakos közötti nézetkülönbségekből adódnak. Az egyik oldalon egy olyan kormány áll, amely 2012 óta van hatalmon, és amely fokozatosan olyan politikát vezetett be, amely ma már határozottan oroszbarátnak tűnik; a másik oldalon pedig egy olyan lakosság, amely a legutóbbi felmérések szerint 81%-ban támogatja az EU-hoz való csatlakozást.

A feszültséget az is okozza, hogy Oroszország manipulálja a grúz kormányt. Mi mással magyarázható, hogy a „Grúz Álom” a 2012-es orosz törvény mintájára megpróbált törvényt hozni a „külföldi ügynökök” ellen, ami csak irritálhatta a grúzokat, akik felismerik, hogy ez a szöveg végleg elvenné az Európához való közeledésük esélyét.

Az orosz vezetés a Nyugattal való szakítás politikájában is támogatja az Ivanisvili-kormányt. Miközben a grúz kormány szisztematikusan aláássa a nyugati partnerekkel való kapcsolatokat (az európai és amerikai képviselőkkel folytatott végtelen polémiák és az arról szóló propaganda révén, amely szerint a Nyugat állítólag második frontot kíván nyitni Grúziában Oroszország gyengítésére), a Kreml dicséri az Ivanisvili-kormány döntéseit, és olyan intézkedéseket hoz, amelyekkel a grúz közvéleményt a maga oldalára állítja, ilyen például a két ország közötti

(2019 óta felfüggesztett) közvetlen légi járatok visszaállítása vagy a vízumkötelezettség eltörlése az egykori gyarmattartó országba utazó grúzok számára.

Ez a „koktél” kétségtelenül robbanásveszélyes, alig néhány hónappal az Európai Tanács döntése előtt, amelyet a grúzok nagy része történelmi jelentőségűnek tart. A közvélemény egy része nem tudja megbocsátani Ivanisvilinek és embereinek, hogy az országot visszavezetik az orosz befolyási övezetbe. Más részük, talán a többség, Európa-barátnak tartja magát, de nem tudja, mit gondoljon, amikor a kormányzati kommunikációban a Nyugatot érő maró kritikával szembesül, és úgy tűnik, hogy nem akarja ingerelni a növekvő agresszivitást tanúsító Oroszországot. A biztonsági kockázatok nagyon magasak abban országban, amely – ha emlékszünk még rá – a Moszkva és a Nyugat közötti erőpróba kezdetének színtere volt a 2008-as orosz-grúz háborúval.

EGSZB-HÍREK

Számoljuk fel a kor alapján történő megkülönböztetést! – Az EGSZB sürgeti a tagállamokat, hogy alakítsanak ki új stratégiát az idősekre vonatkozóan

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) arra kérte az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki az idősekre vonatkozó új európai stratégiát, amely szakítana azzal a jelenlegi felfogással, hogy az idősek csak terhet és költséget jelentenek a társadalom számára. A stratégia ehelyett kihasználná az idősek – gyakran figyelmen kívül hagyott – társadalmi, gazdasági és szellemi potenciálját.

Mivel egyelőre nem született átfogó szakpolitika az idősekre és az öregedésre vonatkozóan, ez lenne az első olyan uniós stratégia, amely az idősek jogainak védelmét, valamint társadalmi és gazdasági szerepvállalásukat hivatott biztosítani.

Az EGSZB a júliusi plenáris ülésén fogadta el az idevonatkozó javaslatait tartalmazó véleményét. Az ennek kapcsán tartott vitában részt vett Dubravka Šuica, az Európai Bizottság demokráciáért és demográfiáért felelős alelnöke, valamint Dr Heidrun Mollenkopf, az AGE Platform Europe elnöke. A vélemény az EU Tanácsa spanyol elnökségének felkérésére készült.

A stratégia segítene abban, hogy szakítsunk azokkal a nézetekkel, amelyek erősítik az idősekkel szembeni diszkriminációt, amely – a nem alapján történő megkülönböztetéssel együtt – ma is a hátrányos megkülönböztetés leggyakoribb formája az EU-ban, annak ellenére, hogy az európai népesség gyors ütemben öregszik. Az Eurostat becslése szerint 2050-ig az EU-ban a 75–84 év közötti személyek száma 56,1%-kal, a 65–74 éveseké pedig 16,6%-kal fog nőni.

„Az EGSZB egyértelműen és határozottan arra kéri az Európai Bizottságot, hogy még a jelenlegi hivatali időszakában dolgozzon ki az idősekre vonatkozó európai stratégiát. Úgy vélem, ez olyan kiindulópontot jelent, amely mélyen kihat az európai demográfiai és szociálpolitikákra” – mondta **Miguel Angel Cabra de Luna**, a vélemény előadója.

Dubravka Šuica, az Európai Bizottság alelnöke kijelentette: „Az idősek sem kiadást, sem terhet nem jelentenek. Értéket képviselnek a társadalom számára. A demográfiai változásokat nem kezelhetjük más kérdésektől elszigetelten. Azt kell megvizsgálnunk, milyen kölcsönhatások érvényesülnek e változások és az olyan megatrendek között, mint a zöld és a digitális átállás.”

„Az időseket nem tekinthetjük pusztán TB-kedvezményezettnek. A többi korosztályhoz tartozó állampolgárokhoz hasonlóan joguk van teljes, megkülönböztetésmentes életet élni. E jogok érvényesüléséről az élet minden területén gondoskodni kell” – szögezte le **Dr. Mollenkopf**.

Az idősek mindemellett számos országban jelentős vagyon felett rendelkeznek, és komoly vásárlóerőt képviselnek. Az ezüstgazdaság – melynek motorját az idősebb fogyasztók jelentik – az előrejelzések szerint jelentősen növekedni fog, és a becslések szerint 2025-re eléri az 5,7 billió EUR-t. E potenciál kiaknázásához az EU-nak olyan hatékony stratégiákra van szüksége, amelyek figyelembe veszik a regionális dinamikát és az e gazdaság által kínált lehetőségeket. (II)

A kék megállapodáshoz kötődő első konkrét javaslatokkal az EGSZB az Unió napirendjére tette a víz kérdését

A vízgazdálkodás emberi jogokon alapuló megközelítése, a beruházások élénkítése, különféle fogyasztási címkék bevezetése és az árszerkezet átalakítása – íme néhány a júliusi plenáris ülésünkön vízügyi témában elfogadott hat EGSZB-vélemény legfontosabb ajánlásai közül. Ezek az ajánlások alkotják az átfogó uniós vízpolitikára vonatkozó EGSZB-javaslatok első sorozatát, amely a kék megállapodáshoz kapcsolódó kezdeményezésünk részeként született.

A szóban forgó területen jelentkező sürgős kihívásokra válaszolva az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság úttörő szerepet vállal azzal, hogy átfogó ajánlásokat fogalmaz meg egy fenntartható európai vízpolitikára vonatkozóan. A kék megállapodáshoz kapcsolódó kezdeményezésünk egységes európai megközelítést szorgalmaz [a vízszegénység felszámolása](#) érdekében és annak biztosítására, hogy a biztonságos és megfizethető vízhez és higiéniai létesítményekhez való hozzáférés emberi jog legyen.

Ezeknek a céloknak az eléréséhez az EGSZB fontosnak tartja, hogy [reziliens vízinfrastruktúrákat és vízelosztó hálózatokat](#) építsünk ki. Első lépésben minden egyes tagállamban meg kell vizsgálnunk a

vízinfrastruktúra jelenlegi állapotát és rendelkezésre állását, hogy feltárhassuk a beruházási igényeket, és hatékony vízgazdálkodásról gondoskodhassunk.

Az [uniós kék megállapodás gazdaságtanáról](#) szóló EGSZB-ajánlások a pazarló vízfogyasztást visszaszorító árképzési stratégiák bevezetését szorgalmazzák, és új eszközöket javasolnak a vízpolitikák finanszírozására. Az EGSZB célja, hogy az Uniót globális vezető szerepbe emelje a víztakarékos technológiák terén. Azt

javasolja, hogy a vízgazdálkodás valamennyi uniós [iparpolitikában](#) helyet kapjon, mert csak így lehet csökkenteni a vízfogyasztást, népszerűsíteni az újrafeldolgozást és az újrahasznosítást, illetve kezelni a vízszennyezést. Ami a [mezőgazdaságot](#) illeti, az EGSZB hasonló megközelítést javasol, amely biztosítja, hogy a vízügyi szempontok maradéktalanul beépüljenek a Közös Agrárpolitika (KAP) keretébe.

Felismerve a [fogyasztók](#) szerepét a változás előmozdításában, az EGSZB a víztakarékos készülékek használatát is népszerűsíteni szeretné. Ez vízfogyasztást jelző címkék és körforgásos vízfogyasztási gyakorlatok bevezetésével lehetséges, amelyek arra ösztönzik az embereket, hogy részt vállaljanak a megoldásban.

Ezeket a javaslatokat alapelvek és fellépések formájában foglaljuk egységes szerkezetbe, hogy aztán a *Felhívás egy uniós kék megállapodásra* című, 2023. október 26-i konferencián ismertethessük őket az európai intézmények előtt. Az EGSZB célja, hogy a víz a következő Európai Bizottság egyik legfontosabb prioritása legyen. (gb)

[A mentális egészség előmozdításához és támogatásához átfogó megközelítés kell](#)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) uniós szintű reformot szorgalmaz az egészségügyi rendszerek terén, hogy átfogó megközelítést lehessen alkalmazni a mentális egészség terén. Erre annál is inkább szükség van, mivel nagyon megugrott a valamilyen mentális betegségben és viselkedészavarokban szenvedők aránya Európában, különösen a fiatalok körében.

[Véleményében](#), amelyet a soros spanyol tanácsi elnökség kérésére dolgozott ki és a júliusi plenáris ülésen fogadott el, az EGSZB kijelentette, hogy a mentális egészségügyi ellátásnak a korai megelőzésre és felismerésre, illetve az intézményen kívüli gondozásra kell helyeznie a fő hangsúlyt.

„Az egész EU-ban sürgős reformra szorulnak az egészségügyi rendszerek, hogy multidiszciplináris csoportok segítségével integrált és tervezett, hosszú távú beavatkozásokat és ellátást biztosítsanak – nemcsak az orvosi kezelésre szoruló állapot gyógyítása, hanem a megelőzés érdekében is –, és ne pusztán eseti ellátási modellek köré szerveződjenek” – fogalmazott **Milena Angelova**, a vélemény előadója.

„Változtatni kell mentális egészségügyi ellátási rendszereinken. Több specialistára van szükség, és nagyobb támogatást kell biztosítani azoknak, akik ápolásra szorulnak” – mondta **Ivan Kokalov**, a vélemény társelőadója.

A fiatalok, a gyermekek, a nők és a hátrányos helyzetű csoportok, de a tartós stressznek kitett emberek körében is rendkívül nagy a kockázata valamilyen mentális betegség kialakulásának.

A Covid19-világjárvány nyomán tovább romlott a mentális egészség: nagyjából minden ötödik európainak szüksége van valamilyen mentális egészségügyi ellátásra, a komolytól a közepes szintűig. Ez többek között a munkahelyi teljesítményt és a jövedelmet is érinti. Aktuális becslések szerint a mentális egészségügyi problémák és a viselkedészavarok a GDP 4%-át kitevő költséget okoznak évente az EU-nak.

A mentális zavarok komoly emberáldozatot is követelnek: Európában évente a halálozások mintegy 4%-áért felelősek; a fiatalok körében a második leggyakoribb halálokokot jelentik.

Az EGSZB elismeréssel szól az Európai Bizottság mentális egészségre vonatkozó, átfogó tervéről, és szorgalmazza, hogy a terv alapján mielőbb készüljön egy megfelelően finanszírozott uniós mentális egészségügyi stratégia. A stratégiának ütemtervet, világosan meghatározott feladatköröket és olyan mutatókat is tartalmaznia kell, amelyekkel számszerűsíteni lehet az elért eredményeket.

Az EGSZB szerint a mentális egészségügyi rendszereknek a jogokból kell kiindulniuk és emberközpontúnak kell lenniük, konkrét eszközöket adva az egyének kezébe saját gyógyulásukhoz úgy, hogy ez utóbbiban maguk is aktívan részt vegyenek.

Az EGSZB határozottan azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy 2024-et nyilvánítsa a mentális egészség európai évének. Ez erőteljes jelzést adna, és ösztönözné egy erős szövetség létrehozását a mentális egészség EU-szerte történő javítása és előmozdítása érdekében.

Az EGSZB megvitatta a „tiszteletbeli tagok a bővítési országokból” kezdeményezést, amelynek célja az uniós tagjelölt országok fokozatos integrációjának támogatása

Júliusi plenáris ülésén az EGSZB köszöntötte a tagjelölt országok civil társadalmi szervezeteinek képviselőit, és bejelentette azt a kezdeményezést, hogy tiszteletbeli tagokat nevez ki a bővítési országokból, akiket arra invitál, hogy vegyenek részt az EGSZB mindennapi konzultatív munkájában.

Első konkrét lépésként az EGSZB a júliusi plenáris ülésén vitát szervezett arról, hogy a civil társadalom milyen fontos szerepet töltsön be az uniós csatlakozási folyamatban. **Oliver Röpke EGSZB-elnök** aláírt továbbá egy egyetértési megállapodást a Regionális Együttműködési Tanáccsal

(RCC), hogy előmozdítsa a civil társadalom és a fiatalok strukturált szerepvállalását a béke és a jólét érdekében Délkelet-Európában.

Várhelyi Olivér, a szomszédságpolitikáért és a bővítésért felelős biztos méltatta az EGSZB „tiszteletbeli tagok a bővítési országokból” kezdeményezését, amely szerinte jó eszköz arra, hogy a bővítéspolitika továbbra is kiemelt helyet kapjon az uniós napirenden.

Dorin Recean, Moldova miniszterelnöke rámutatott arra, hogy az EGSZB-nek ez az új kezdeményezése időszerű, és erősíteni fogja az együttműködést a moldovai civil társadalommal.

Majlinda Bregu, a Regionális Együttműködési Tanács főtárgyalója leszögezte: „Az RCC-ben nem képzelhető el, hogy a civil társadalmi szervezetekkel működtetett konzultációs fórumunk nélkül koordináljuk a Nyugat-Balkánra vonatkozó regionális erőfeszítéseket a kihívásokkal teli zöld menetrenddel kapcsolatban, és a regionális piacra irányuló erőfeszítéseket sem hangoljuk össze anélkül, hogy meghallgatnánk kereskedelmi kamaráink határozott véleményét”.

Bosko Savkovic, a Szerb Munkáltatók Szövetségének munkatársa elismerően szólt a szerb civil társadalomról, mivel az hallatja a hangját, küzd a külföldi dezinformáció ellen, és emlékezteti a szerbeket az uniós tagság kilátására.

Oleksandr Yavorskyi az Ukrán Munkáltatók Szövetségétől elmondta: „Ukrajna már jóval a háború kezdete előtt úgy döntött, hogy elindul az EU-tagság felé vezető úton. Az ukrán szociális partnereknek és civil társadalomnak most megfelelő képzésre van szüksége ahhoz, hogy segíteni tudjon az uniós csatlakozási folyamatban”.

Anisa Subashi, az Albán Szakszervezeti Szövetség alelnöke hangsúlyozta, milyen fontos szerepet játszanak a szakszervezetek a szociális párbeszéd megerősítésében, különösen most, amikor az albán kormány igyekszik szűkíteni a civil szférát.

Mind **Dajana Cvjetkovic**, a bosznia-hercegovinai Civil Társadalomért Központ munkatársa, mind pedig **Daliborka Uljarevic**, a montenegrói Állampolgári Ismeretek Oktatási Központjának ügyvezető igazgatója támogatta a civil társadalom szerepvállalását a bővítési folyamatban. „Mi vagyunk társadalmunk gerince, akik polgáraink törekvéseit tolmácsoljuk. Mi vagyunk az uniós intézmények legközelebbi szövetségesei, és ez az új EGSZB-s kezdeményezés tovább mélyíti együttműködésünket” – mondta **Uljarevic**. (mt)

[A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: az EU ennél többre képes!](#)

A nettó zéró ipart célzó terv épp azt nem fejt ki, miként lehetne biztosítani, hogy az európai ipar versenyképes és a beruházók szemében vonzó maradjon.

Az EGSZB összességében véve jónak tartja a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervet (zmit) és a nettó zéró iparról szóló jogszabályt (nzi), de úgy véli, ezekben pontosabban ki kellett volna fejteni, milyen intézkedésekkel fogják javítani a helyszínválasztási tényezőket, fokozni az európai gazdaságok versenyképességét és elérni, hogy az EU elhúzzon rendszerszintű riválisai mellett.

„Igen sajnálatosnak tartjuk, hogy az EU-nak az infláció csökkentéséről szóló amerikai jogszabály kellett ahhoz, hogy végre lépjen valamit – mondta **Sandra Parthie**, [a zmit-ről és](#)

[az nzij-ről szóló EGSZB-vélemény](#) előadója. – Jó lett volna, ha ez korábban megtörténik. Jó lett volna, ha az EU határozottabban reagál, megmutatva az európai vállalatoknak, hogy Európát tényleg az ipari térképen kívánja tartani, ahol jó munkahelyek és jó fizetések várják a munkavállalókat.”

Az európai ipar az elmúlt évtizedekben veszített versenyképességéből, lemaradva fő versenytársaitól. Az egy főre jutó uniós GDP a 2000-es években az egy főre jutó amerikai GDP mintegy 70%-a volt, mára ez 66%-ra csökkent. Az USA, illetve az EU részesedése a világ bruttó felhalmozásából 1999 és 2020 között 29%-ról 20%-ra, illetve 23%-ról 15%-ra csökkent.

E csökkenő tendencia megfordítása érdekében az EGSZB azt ajánlja, vizsgálják ki, hogy az EU hogyan tudja ellenőrizni és javítani értékláncait, és hogyan tudja elkerülni a túlzott függőségeket. Javasolja továbbá, hogy minden uniós jogszabály-tervezetett vessenek alá versenyképességi ellenőrzésnek.

Az egyik olyan probléma, amellyel szemben határozottabb fellépésre volna szükség, az, hogy az eljárások bürokratikusak és túl időigényesek. Vegyük csak a közfinanszírozást: túl sokáig tart, mire egy projekt pénzügyi támogatást kap és hozzáfér a finanszírozáshoz. Az EGSZB szerint ha azt akarjuk, hogy a befektetők Európában maradjanak, olyan intézkedésekre van szükségünk, amelyek időben és hozzáférhető módon biztosítják mind a működési költségek, mind a tőkekiadások finanszírozását, valamennyi vállalkozástípus, a nagy- és a kisvállalkozások számára egyaránt.

A terv másik neuralgikus pontja az engedélyeztetés: csak egy-két olyan kibocsátásmentes technológia van, amely gyorsított eljárást és több pénzügyi támogatást élvez, más ágazatok pedig több nehézséggel szembesülnek.

Az EGSZB szerint a zmit és az nzij túlságosan leszűkíti a zöld technológiák támogatását azzal, hogy csak néhány „kiválasztottnak” kedvez. Ehelyett az ágazatok széles körét magában foglaló, sokszínű ipart kellene ösztönözniük.

Európa számos olyan energiaigényes nehézipari ágazatnak és elsődleges iparágnak ad otthont, amelyeket dekarbonizálni kell, és amelyek nem szerepelnek az ipari tervben.

Az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok enyhítése szintén potenciális csapda, mivel növelheti a szakadékokat a gazdagabb és a szegényebb tagállamok között, amelyek nem rendelkeznek költségvetési mozgástérrel ahhoz, hogy beruházzanak a zöld átállásba, és támogassák vezető ágazataikat és a háztartásokat. Ezért komoly vitát kell folytatni az Európai Szuverenitási Alapról, amely további uniós szintű finanszírozást nyújtana az átmenethez.

Az Európai Bizottság számításai azt mutatják, hogy jelentős munkahely-teremtési potenciál rejlik a nettó zéró technológiában: 180 000 munkavállalóra van szükség a hidrogén-cella-gyártásban, 66 000 főre a fotovoltai napenergia előállításában és 800 000 főre az akkumulátorgyártásban.

A terv támogatja a zöld készségek fejlesztését, de az EGSZB szerint az iparban szükséges készségek teljes skálájának fejlesztését támogatnia kellene. Emellett fel kellene gyorsítania és egységesítenie kellene az Európai Unió kívülről érkező szakképzett munkavállalók munkavállalási engedélyeit. (dm)

Az EGSZB koherens uniós megközelítést sürget a nyersanyag-politika terén az erőforrás-biztonság és a zöld átállás érdekében

Júliusi plenáris ülésén elfogadott egyik véleményében az EGSZB sürgeti, hogy az EU átfogó megközelítést alkalmazzon a nyersanyag-politikákkal kapcsolatban. Javasolja a kritikus fontosságú nyersanyagok jegyzékének bővítését, méltányos energiaárak biztosítását, az engedélyezés egyszerűsítését, az újrafeldolgozás előnyben részesítését, valamint a kapacitásépítés előmozdítását az uniós nyersanyag-politikákban.

Jelenleg Kínáé a vezető szerep a kritikus fontosságú nyersanyagok globális beszállítása terén, míg Európa a világ ásványi nyersanyag-termelésének kevesebb mint 5%-át adja. Mivel az előrejelzések szerint 2060-ig globális szinten megduplázódik a nyersanyagok iránti igény,

azonnal cselekedni kell.

E kihívások kezelése érdekében az EGSZB azt javasolja, hogy bővítsék ki a kritikus fontosságú nyersanyagok jegyzékét, hogy abban szerepeljenek azok az anyagok is, amelyek kulcsfontosságúak a zöld és fenntartható technológiákhoz. Mindez lehetővé tenné ugyanis célirányos szakpolitikai intézkedéseket és beruházásokat. Emellett méltányos energiaárakat, pénzügyi támogatást, egyszerűsített engedélyezési eljárásokat és más országokkal való partnerségeket javasol az erőforrás-biztonság fokozása és az EU zöld átállásának előmozdítása érdekében.

A [vélemény](#) EGSZB-s előadója, **Maurizio Mensi** hangsúlyozta, hogy a hulladékokra vonatkozó jogszabályokban előnyben kell részesíteni a nyersanyagok begyűjtését és újrafelhasználását, ami az elsődleges forrásoktól való függés csökkentésének és a gazdasági növekedés ösztönzésének egyik módja. Az EGSZB figyelmeztet azonban arra, hogy az EU fenntarthatósági célkitűzéseivel való összhang érdekében fontos az erőforrás-biztonság és a környezeti megfontolások közötti megfelelő egyensúly.

Az EGSZB társelőadója, **Michal Pintér** amellet érvelt, hogy a nyersanyag-kitermelő iparágakban az egész EU-ra kiterjedő kapacitásépítésre van szükség. A vélemény szorgalmazza, hogy a nyersanyagágazat megerősítése érdekében a kitermelő iparágakban a humán tőke fejlesztésére, valamint a meglévő munkaerő át- és továbbképzésére helyezték a hangsúlyt.

E szempontok együttes kezelése révén az EU sikeresen megvalósíthatja a zöld gazdaságra való átállást, lefektetve egy reziliens, fenntartható és globálisan versenyképes nyersanyagágazat alapjait. (gb)

Az uniós halászati és akvakultúra-ágazat átállása a fenntartható energiára: úton a klímasemlegesség felé

Az EGSZB üdvözlí az uniós halászati és akvakultúra-ágazat energetikai átállására vonatkozó európai bizottsági stratégiát - ezt a spanyol elnökség felkérésére készített, a júliusi plenáris ülésen elfogadott [véleményében](#) fogalmazta meg. Elismerve, hogy sürgősen csökkenteni kell a szén-dioxid-kibocsátást, és elő kell mozdítani a fenntartható, megújuló és kereskedelmi szempontból életképes alternatív energiaforrásokat, az EGSZB hangsúlyozza, hogy a klímasemlegességet 2050-ig meg kell valósítani.

Az EGSZB kiemeli, hogy a halászati ágazat kulcsszerepet játszik az éghajlatváltozás hatásainak enyhítésében. A halászok szolgáltatják az egyik legegészségesebb, ugyanakkor minimális szénlábnyomú állati fehérjét, és az ágazat kibocsátása 2023-ban az előrejelzések szerint a világ összkibocsátásának elenyésző részét teszik ki, azaz az ágazatnak viszonylag alacsony környezeti hatása van. Az EGSZB azonban további erőfeszítéseket sürget az energiahatékonyság növelése és a kibocsátások további csökkentése érdekében.

„A halászati ágazat dekarbonizációjához átfogó megközelítésre, pénzügyi ösztönzőkre, és a kibocsátásmentes energiaforrások bevezetésére van szükség” – mondta **Javier Garat Pérez**, a vélemény előadója. „Egyszerre kell reálisnak és ambiciózusnak lennünk. Megfelelő és reális dekarbonizációs menetrendre van szükségünk, amelyben a technológiai, a logisztikai és a jogalkotási fejlesztések mind jelen vannak. Az átállás költsége nem jelenthet terhet a tengeri ágazatok munkáltatói és munkavállalói számára, és a költségek miatt senki nem maradhat hátra. A sikeres energetikai átmenethez elengedhetetlen, hogy a dekarbonizációs célok gazdaságilag életképes módon valósuljanak meg.”

Az EGSZB elismeri, hogy az alternatív és innovatív zöld technológiák fejlesztése és globális rendelkezésre állása kihívásokat tartogat. Az EGSZB köztes megoldásként javasolja a hibridizáció alkalmazását, miközben a fosszilis üzemanyagokon túlmutató lehetőségeket is fel kell tárni. Ezenkívül megjegyzi, hogy az energiaforrás megváltozása esetén mindenképpen újfajta kialakítású, nagyobb fedélzeti kapacitással („bruttó tonnatartalommal”) rendelkező új hajókra lesz szükség, amelyeken elférnek az új gépek. Az EGSZB ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az energetikai átálláshoz kapcsolódó új technológiák bevezetése érdekében vizsgálja felül a „halászati kapacitás” fogalom meghatározását. (ks)

Influenszerreklám: az EGSZB uniós szabályozást javasol – meg kell húzni a határt

Kötelező szabályokat kell hozni az influenszerek, de a videomegosztó platformok és a közösségimédia-hálózatok számára is

Az influenszerreklám és -marketing az utóbbi évtized egyik leggyorsabban növekvő ágazata. A fogyasztók úgy érzik, hogy az influenszerek (véleményformálók) közelebbről, hitelesebben és megbízhatóbban szólnak hozzájuk, mint a hagyományos reklámok vagy a termékeket méltató celebek. Ezért egyre több márka keresi meg az influenszereket.

A nagyon szigorúan szabályozott hagyományos reklámmal szemben azonban az influenszerreklám könnyen ki tud bújni a hirdetésekre vonatkozó kötelezettségek alól. Az influenszerek posztjainak

kereskedelmi jellege nem mindig ismerhető fel, mivel a hirdetések a hasonló stílusú, de független szerkesztői tartalom mellett jelennek meg.

Az átláthatóság hiánya általában véve is veszélyes a fogyasztókra, de a kiskorúakra még inkább. A rejtett reklámoknak való kitettség károsíthatja e kiszolgáltatott csoport fizikai, lelki, társadalmi és érzelmi fejlődését.

Nem kellene foglalkoznia ezzel az Uniónak? „Az Unió már rendelkezik néhány mechanizmussal az influenszerek kezelésére. Ezek a mechanizmusok olyan jogszabályok alapján működnek, amelyek a hirdetőkre és az értékesítőkre/kereskedőkre egyaránt vonatkoznak. Úgy gondoljuk azonban, hogy a jelenség gyors felfutása miatt szükség lenne egy átfogó megközelítésre” – állapítja meg **Bernardo Hernández Bataller**, a kérdéssel foglalkozó [EGSZB-jelentés](#) előadója.

Az EGSZB javasolja, hogy az Unió konkrét kötelezettségeket rójon egyrészt azoknak a videomegosztó platformoknak és közösségimédia-hálózatoknak a kezelőire, amelyeken az influenszerek megjelennek, másrészt magukra a tartalomgyártókra/influenszerekre.

Fontos, hogy az influenszerek:

- jól látható címkével jelezzék, hogy a kérdéses poszt marketingközlemény,
- feleljenek meg azoknak az ágazati szabályoknak, amelyek célja, hogy megvédjék a fogyasztók és a felhasználók – különösen a kiskorúak és más veszélyeztetett csoportok – egészségét és biztonságát,
- legyenek felelősségre vonhatók, ha nem jelzik kellően világosan, hogy fizetés ellenében támogatnak vagy reklámoznak valamely terméket vagy szolgáltatást.

Fontos, hogy a platformkezelők és a közösségimédia-hálózatok:

- szintén vállaljanak felelősséget az a felületükön megjelenő tartalomgyártók/véleményformálók által közzétett tartalomért,
- legyenek kötelesek eltüntetni a jogellenes tartalmat, és jelenteni a jogellenes tevékenységet,
- kérjék fel az EU-n kívül működő valamennyi tartalomgyártót/véleményformálót, hogy egyrészt világosan jelezzék, ki felelős jogilag az EU-n belül folytatott tevékenységükért, másrészt kössenek szakmai felelősségbiztosítást a jogellenes tevékenységek által okozott károk fedezésére.

A kiskorúak védelme érdekében fontos, hogy a platformok és közösségi hálózatok kezelői, valamint az influenszerek biztosítsák:

- a technikai lehetőséget arra, hogy a kiskorú felhasználókat kizárják az érzékeny tartalmak megtekintéséből. Az ilyen tartalmaknak minden esetben tartalmazniuk kell a „18 éven aluliak számára tilos” feliratot. Emellett kötelezővé kell tenniük az életkor-ellenőrzést és lehetőséget kell adniuk a szülői felügyelet alkalmazására,
- a „reklám”, „kereskedelmi kommunikáció” vagy „szponzorált tartalom” felirat megjelenítését a kiskorúakat célzó influenszerüzenetekben, a „retusált kép” felirat megjelenítését módosított képek esetében és a „virtuális kép” felirat megjelenítését a mesterséges intelligenciával létrehozott termékek esetében.

Az EGSZB-vélemény kidolgozására az EU Tanácsának spanyol elnöksége adott megbízást, mivel azt mérlegeli, nem lenne-e szükség specifikus szabályozás elfogadására, és kikérte az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét erről a kérdésről. (dm)

[Az euro bevezetése óta most a legmagasabb az infláció az Unióban: 96,5 millió polgárt fenyeget a szegénység](#)

Az Európai Unióban most a legmagasabb az infláció az euró bevezetése óta. Jelenleg 96,5 millió európaít fenyeget a szegénység és a társadalmi kirekesztés: őket érinti leginkább az áruk és szolgáltatások árának széles körű emelkedése, az energiaköltségek növekedése és a vásárlóerő gyengülése.

Ez csak néhány a **Felipe Medina Martín** által kidolgozott és a júliusi plenáris ülészen elfogadott [EGSZB-véleményben](#) szereplő riasztó adatok közül.

Az energiaválság súlyos hatással van az európai gazdaságra. Az energia, a nyersanyagok, a szolgáltatások és az ipari termékek magas árai magas inflációt eredményeztek, gyengítették a gazdasági növekedést, és erős nyomást gyakorolnak az államháztartásra és a vállalkozásokra, aláásva a külső gazdasági versenyképességet.

E tendencia megfordítása érdekében az EGSZB rámutat, hogy a háztartásoknak és a kulcsfontosságú ágazatoknak (agrár-élelmiszeripar, közlekedés, kiskereskedelem stb.) hasznot kell húzniuk azokból a tervek közül, amelyek a magas energiaárak hatását igyekeznek ellensúlyozni, és felszólítja az európai intézményeket, hogy hozzanak létre ellenőrzési mechanizmusokat. Fontos, hogy a jövőbeli politikák testre szabottak, célzottak és az átállás szempontjából ellenállóak legyenek, illetve különösen az alacsonyabb jövedelmű és a jelentős nehézségekkel küzdő családokat támogassák.

Egyes nemzeti árszabályozási intézkedések bizonyultak a legjobbnak arra, hogy enyhítsék azokat a hatásokat, amelyeket az alapvető termékek magas árai gyakorolnak a családok költségvetésére. Például a villamosenergia-piaci árképzésben alkalmazott ún. „ibériai kivétel” lehetővé tette Spanyolország és Portugália számára, hogy a villamosenergia-termelő üzemekben maximálják a gáz árát, és ezáltal drasztikusan csökkentsék a számlákat. Egy másik példa a villamosenergia-árakra, az élelmiszerekre és az üzemanyagokra kivetett héa ideiglenes csökkentése volt néhány tagállamban. (mp)

Az EGSZB erősebb betétbiztosítást, harmonizációt és arányosságot sürget az uniós bankrendszer megerősítése érdekében

Az USA-ban a közelmúltban bekövetkezett bankválságok és a Credit Suisse körüli események nyomán az EGSZB megvizsgálta a banki válságkezelési és betétbiztosítási keretrendszer (CMDI) reformjára vonatkozó európai bizottsági javaslatot. Egyéb intézkedések mellett az EGSZB kéri, hogy védjék meg a kisebb és helyi bankok, betétesek és adófizetők érdekeit, és hangolják össze a CMDI-csomagot az állami támogatásokról szóló rendelet jövőbeli reformjával.

A spanyol kormány volt az, amely felkérte az EGSZB-t, hogy vizsgálja meg az ügyet, és adjon politikai ajánlásokat a társjogalkotóknak és az EU Tanácsa spanyol elnökségének. A banki válságkezelési és betétbiztosítási

keretrendszer reformjára vonatkozó európai bizottsági javaslat célja az európai bankszektorban fennmaradó kockázatok kezelése, a bankunió kiteljesítése és az EU egységes piacának megerősítése a betétesek és az adófizetők érdekében.

„Az EGSZB elismeri, hogy a betétesek és az adófizetők védelme mellett a bankválságokra való reagálásban nagyon fontos a gyorsaság, a rugalmasság és az együttműködés” – nyilatkozta **Giuseppe Guerini**, az EGSZB előadója. „Az Európai Bizottság javaslata egy lépés a bankunió kiteljesítése felé, ami elengedhetetlen az EU pénzügyi rendszerének teljes konszolidációjához és a piac széttagoztságának csökkentéséhez.”

Véleményében az EGSZB hangsúlyozza, hogy a betétbiztosítás harmonizálása, valamint a szanálási és fizetéseképtelenségi alternatívák értékelése alapvető fontosságú a betétesek érdekeinek védelme és a sokszínű európai banki ökoszisztéma megőrzése szempontjából. (tk)

65 éves az EGSZB

1957-ben jött létre a konzultációs hatáskörökkel felruházott Gazdasági és Szociális Bizottság, méghozzá azzal a küldetéssel, hogy véleményein és számos egyéb tevékenységén keresztül eljuttassa az európai döntéshozó szervekhez a szervezett civil társadalom meglátásait és aggályait, és ezáltal közelebb hozza az EU-t a polgáraihoz.

A Gazdasági és Szociális Bizottság a következő évben – azaz éppen 65 évvel ezelőtt – tartotta meg első plenáris ülését. A 65. évfordulóról további részleteket itt olvashat: www.eesc.europa.eu/65.

2022-es visszatekintés – elkészült tevékenységi jelentésünk!

Mi mindent csináltunk tavaly? Megtudhatja 2022-es tevékenységi jelentésünkből, melynek címe: Visszatekintés a tavalyi évre. Melyek voltak a tavalyi év legfontosabb eseményei és témái?

2022-ben drámai események történtek. 2022. február 24-én Oroszország provokáció nélküli háborút indított Ukrajna ellen. Az agressziót követően az EGSZB számos véleményében, konferencián és állásfoglalásában kifejtette, hogy támogatja az ukrán civil társadalmat. Székházunkban irodákat biztosítottunk Brüsszelben tevékenykedő ukrán civil társadalmi szervezetek számára, biztonságos helyet kínálva számukra ahhoz, hogy folytassák munkájukat és életben tartsák az ukrán civil társadalmat. Civil társadalmi díjunkkal olyan kezdeményezéseket részesítettünk elismerésben, amelyek a háború miatt nélkülöző civileknek nyújtanak segítséget.

A megnövekedett energiaárakat látva az EGSZB olyan átfogó megközelítésre tett javaslatot az energetikai átállás kapcsán, amely szerint új energetikai modellre van szükség, és az EU-nak függetlenné kell válnia az energia terén. És bár az EU továbbra is küzd a Covid19-világjárvány következményei ellen, elodázhatatlanok a zöld és digitális átállásba irányuló beruházások. Ebből kiindulva az EGSZB támogatja a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek megvalósítását és véghezvitelét is.

Amennyiben ennél többre is kíváncsi, töltse le brosránkat:

<https://www.eesc.europa.eu/hu/our-work/publications-other-work/publications/2022-year-review>.

CSOPORTOKKAL KAPCSOLATOS HÍREK

Legyen a klímadiplomácia az EU külpolitikájának zászlóshajója!

Stefano Mallia, az EGSZB Munkáltatók csoportja elnöke

A nyáron több dél-európai országban erdőtüzek tomboltak, otthonokat és tengerparti üdülőhelyeket pusztítottak el, és hatalmas erdőterületek váltak kiégett pusztasággá, míg Szlovéniát áradások sújtották. Az éghajlati események nem új jelenségek Európában, viszont intenzitásuk nőtt, és nemcsak az öreg kontinensen, hanem a világon másutt is. Nem is kérdés, hogy az éghajlatváltozás teszi gyakoribbá és szélsőségesebbé ezeket a jelenségeket.

A Covid19-világjárvány, az ukrajnai háború és az ezeket követő energiaválság valamelyest hátráltatta azokat az erőfeszítéseket, amelyek az éghajlatváltozás kezelését és a valódi zöld átmenetet célozzák Európában.

Egyes tagállamok számos olyan intézkedést hoztak, amelyek de facto késleltetik a fosszilis tüzelőanyagok kitermelésének fokozatos megszüntetését, sőt, energiaszükségleteik kielégítése érdekében új ilyen típusú tevékenységekbe fektetnek be. Ez zavaros üzenettel bír nemcsak Európa lakossága, hanem harmadik országok számára is, amelyek ezt ürügyként használhatják a saját átállásuk késleltetéséhez. Mindez egyértelműen veszélyeztetheti az idei COP28 csúcstalálkozót, ahol az országoknak elvileg meg kellene állapodniuk a szén-dioxid-kibocsátó fosszilis tüzelőanyagok használatának fokozatos kivezetéséről.

Ezért az EU-nak továbbra is koherens és következetes megközelítést kell alkalmaznia az éghajlat-politikában. Ha vizet prédikálunk, nem ihatunk bort! Az EU a közelmúltban fokozta az éghajlat-diplomáciai munkáját, amelynek sikere nagyban függ az EU belső éghajlat-politikai döntéseitől, de az európai zöld megállapodás tényleges végrehajtásától is. Az egyre gyorsuló új geopolitikai kihívások ellenére az EU-nak jobban meg kell értenie a zöld megállapodás geopolitikai vonatkozásait. Ehhez új, erős és hiteles stratégiára van szükség, amely az EU klímadiplomáciáját a jelenlegi geopolitikai helyzethez igazítja.

Hol is kezdjük? Az EGSZB úgy véli, hogy az éghajlat-diplomáciai eszköztárat olyan kezdeményezésekkel kell kiegészítenünk, amelyek célja nem csupán az éghajlati ambíciók fokozása, hanem az EU tapasztalatainak megosztása és az éghajlattal kapcsolatos kockázatok kezelése is.

Ahhoz, hogy a klímadiplomáciai elképzelések a gyakorlatban is működhessenek, ki kell használnunk annak többszintű jellegét. Az egyik első lépés egy civil társadalmi klímadiplomáciai hálózat létrehozása lehetne.

Az előttünk álló úton nincs vesztegetni való időnk, ha el akarjuk kerülni a helyrehozhatatlan károkat. A klímadiplomácia megelőző jellegű diplomácia. Ezért egyértelmű, hogy sürgősen magasabb szintre emelni a klímadiplomáciai tevékenységeket, hogy azok az EU külügyi és külpolitikai fellépésének legfontosabb elemévé váljanak.

Kollektív tárgyalások, demokrácia és a munka jövője: vitatémák 2023 nyárutóján

Az EGSZB Munkavállalók csoportjának cikke

Annak ellenére, hogy a kollektív tárgyalások Európában a munkaügyi kapcsolatok egyik sarokkövét képezik, a tagállamok között igen jelentős eltérések vannak, a munkavállalók védelme és lefedettsége pedig változó.

A kollektív tárgyalások a szociális párbeszéd folyamatába ágyazódnak, ez utóbbi pedig szerepel az EU Tanácsa spanyol elnökségének prioritásai között. A Munkavállalók csoportja szorosan együttműködik a spanyol kormánnyal, különösen a [zöld kollektív tárgyalásokról](#) és a [munkahelyi demokráciáról](#) szóló véleményen keresztül. A spanyol elnökség szervezésében 2023. szeptember 21-22-én Santiago de Compostelában a [társadalmi párbeszédéről szóló magas szintű rendezvényre](#) kerül sor, ahol az előbb említett két téma is terítéken lesz.

A Munkavállalók csoportja szeptember 20-án a szociális párbeszéd és a kollektív tárgyalások fontosságáról fog tárgyalni, és arra is számít, hogy az általa megbízásba adott tanulmány révén – az ezzel kapcsolatos részvételi szándékot szeptember 8-ig [itt](#) lehet jelezni – jobban megérti és világosabb képet nyújt az uniós szintű kollektív tárgyalásokról.

Védjük meg és hozzuk helyzetbe a fiatalok civil társadalmát!

Az EGSZB Civil társadalmi szervezetek csoportjának cikke

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) Civil társadalmi szervezetek csoportja és a Fiatal Európai Föderalisták (JEF Europe) közös szemináriumot szerveztek júliusban *Nyomás alatt a fiatalok* - [A fiatalok civil társadalmának megvédése](#) címmel. A szeminárium azokra a korábbi webináriumokra épült, amelyeket a Civil társadalmi szervezetek csoportja szervezett 2021-ben és 2022-ben a fiatalok polgári szerepvállalásáról.

A szemináriumon vitafórumot tartottak ifjúságügyi és intézményi képviselők részvételével – vendégelőadóként felszólalt többek között **Dr Sergey Lagodinsky** (európai parlamenti képviselő, Zöldek/Európai Szabad Szövetség képviselőcsoport), **Alessia Valentino** (az Európai Bizottság jogi tisztviselője) és **Christian Moos** (a Civil társadalmi

szervezetek csoport tagja, egyben [a demokráciavédelmi csomag témájában készülő EGSZB-vélemény](#) előadója). A téma az volt, hogy milyen trendek érvényesülnek Európa-szerte a fiatalok polgári szerepvállalása, illetve annak megsértése terén.

A rendezvényen elhangzott, hogy mielőbb koordinált polgári párbeszédet kell kialakítani nemzeti és európai szinten, több finanszírozást kell biztosítani az ifjúsági szervezeteknek, és lehetővé kell tenni, hogy minden fiatal korlátozások nélkül részt vehessen a társadalomban. A résztvevők azt is hangsúlyozták, hogy szükség van az aktivisták védelmét szolgáló mechanizmusokra és az ifjúsági párbeszédek érdemi nyomon követésére, valamint foglalkozni kell azzal, hogy egyre jobban korlátozzák a civil társadalmi szervezetek működését. Bár voltak eltérő vélemények, és mindenki elismerte, hogy nem létezik egyen megoldás a különböző tagállami problémák kezelésére, valamennyi előadó és résztvevő egyetértett abban, hogy demokráciánk életben maradása érdekében meg kell védeni a fiatalok civil társadalmát, és lehetőségeket kell biztosítani számukra az érdekérvényesítéshez.

A szeminárium összes következtetése és ajánlása itt érhető el: <https://europa.eu/!DFFpPj>.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

2023. évi uniós ökológiai díjak: az EGSZB ismerteti a döntősök listáját

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) büszkén ismerteti a most másodszor kiosztásra kerülő uniós ökológiai díjak utolsó fordulójába jutott jelöltek kategóriánként felállított listáját. A díjat az Európai Bizottsággal és más partnerekkel közösen hirdették meg az európai ökológiai értékláncban mutatott kiválóság jutalmazása érdekében. Az egyes kategóriák nyerteseit szeptember 25-én, az EU ökológiai napjához kapcsolódóan szervezett díjátadó ünnepségen jelentik be, amelyen részt vesz a mezőgazdaságért felelős uniós biztos,

Janusz Wojciechowski is.

Mivel az ökológiai átállás Európa-szerte lendületet kap, számos figyelemreméltó kezdeményezésnek lehetünk tanúi. Lezárult a pályázatok kiértékelésének első szakasza, és a beérkezett pályaművek alapos vizsgálatát követően örömmel ismertetjük a három kategória döntőseit.

A döntősök ábécésorrendben a következők:

1. Legjobb bioélelmiszer-feldolgozó kis- és középvállalkozás (kkv)

- [Ekološka kmetija Kukenberger](#), Szlovénia, tejtermék-feldolgozás
- [Fürstenhof GmbH](#), Németország, tojás- és baromfihús-feldolgozás
- [The Merry Mill](#), Írország, elsősorban gluténmentes zab- és lisztgyártás

2. Legjobb bioélelmiszer-kiskereskedő

- [Gut Wulkselde GmbH](#), Németország, saját gazdaságban előállított termékek forgalmazása
- [NaturaSì Ariele Conegliano](#), Olaszország, a NaturaSì hálózathoz tartozó üzlet
- [Valle y Vega Cooperative Agroecológica de Granada](#), Spanyolország, egy mezőgazdasági szövetkezet által üzemeltetett bolt

3. Legjobb ökológiai étterem/vendéglátóipari szolgáltató

- [Biohotel St. Daniel](#), Szlovénia, egy „biohotelhez” tartozó étterem
- [Luftburg - Kolariks Freizeitbetriebe GmbH](#), Ausztria, családbarát étterem
- [Trnulja Country Estate](#), Szlovénia, egy vidéki birtokon található étterem

"Civil társadalmi szervezetekből álló hálózatának köszönhetően idén is nagyon komoly pályázatok érkeztek a díjakra az EGSZB-hez. Ezek a figyelemre méltó projektek a teljes ökológiai értékláncot lefedik, ami egyértelműen bizonyítja, hogy már a gyakorlatban is folyamatban van a fenntarthatóbb és méltányosabb élelmiszerrendszerek felé történő tényleges elmozdulás. Nagyon fontos, hogy a politikai döntéshozók olyan kedvező feltételeket teremtsenek, melyek segítenek abban, hogy az ilyen kezdeményezések sikeressé válhassanak és más régiókban is elterjedhessenek" – mondta **Peter Schmidt**, az EGSZB „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekciójának elnöke.

A díjakat annak jegyében hirdették meg, hogy [az ökológiai termelés fejlesztésére irányuló cselekvési tervben](#) az Európai Bizottság vállalta, hogy elismerik az európai ökológiai értékláncban mutatott kiválóságot, legyen szó gazdálkodókról vagy akár éttermekről. Azokat a legjobb és leginnovatívabb ökológiai szereplőket díjazták, akik segítenek abban, hogy csökkenjen a mezőgazdaság éghajlati és környezeti hatása, és akiknek az intézkedései hozzásegítenek minket ahhoz, hogy megvalósítsuk a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia és a biodiverzitási stratégiai céljait.

A pályázókról, a kiválasztás kritériumairól és általában a díjakról további információ az [uniós ökológiai díjak internetes oldalán](#) és az [EGSZB honlapján](#) található. (ks)

[Az EGSZB megnyitja a jelentkezést a mentális egészségről szóló civil társadalmi díjára](#)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) útnak indítja a 14. civil társadalmi díját, amelyre jelentkezhet minden EU-ban regisztrált civil társadalmi szervezet és magánvállalkozás, illetve uniós lakóhellyel rendelkező magánszemély.

Az EGSZB az idei év témájaként a **mentális egészséget** választotta, és olyan kreatív és innovatív nonprofit projekteket fog jutalmazni, amelyek segítik a mentális egészségügyi problémákkal küszködőket, és mentális jóllétüket támogató környezetet teremtenek, akár egyéni szinten, akár kollektív erőfeszítésként.

A legfeljebb öt nyertest összesen 50 000 euróval díjazzuk. **A jelentkezési határidő 2023. szeptember 30., (brüsszeli idő szerint) 10 óra.** A díjátadó ünnepségre várhatóan 2024 tavaszán kerül sor az EGSZB civil társadalmi hetén.

Olyan kezdeményezések és projektek díjazhatók, amelyeket az EU területén hajtanak végre. Olyan kezdeményezésekkel lehet pályázni, amelyek már megvalósultak, vagy még folyamatban vannak. Azok a jelentkezések díjazhatók, amelyek az EGSZB erről szóló [weboldalán](#) elérhető, [Az EGSZB 14. civil társadalmi díjára vonatkozó szabályok](#) című dokumentumban felsorolt kritériumok közül legalább egynek megfelelnek.

A projektek foglalkozhatnak például munkahelyi pszichoszociális kockázatok megelőzésével és leküzdésével, illetve támogató munkahelyi kultúrák előmozdításával. Olyan projektek is szóba jöhetnek, amelyek a hátrányos helyzetű csoportok és az idősödő népesség mentális egészségügyi szükségleteit kezelik, vagy a gyermekek és serdülők mentális jóllétét mozdítják elő.

Díjazhatók a közösségi munkára összpontosító projektek is, amelyek célja például a helyi közösségek szerepvállalásának erősítése, a közösségi részvétel hálózatainak létrehozása és a mentális egészséget támogató környezet kialakítása. Olyan projekkel is lehet pályázni, amelyek a mentális egészséggel kapcsolatos ismeretek javításával foglalkoznak és fellépnek a megbélyegzés ellen, amely gyakran elriasztja az embereket a segítségkéréstől.

Az EGSZB a díjjal olyan erőfeszítéseket szeretne elismerni és példaként állítani, amelyeket nem állami szereplők tettek a mentális egészségügyi problémákkal küzdő emberek megsegítéséért. Célja továbbá a folyamatban lévő projektek ösztönzése és új projektek inspirálása, kiemelve, hogy ezek a projektek hozzájárulhatnak e csendes járvány robbanásszerű növekedésének megfékezéséhez az EU-ban.

Az EGSZB kiemelt tevékenységeként a civil társadalmi díj célja, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy a civil társadalom kimagasló módon hozzájárul az európai identitás és polgárság megteremtéséhez, valamint az európai integrációt támogató közös értékek előmozdításához. A díj minden évben más, az EU számára különösen fontos témára összpontosít. A korábbi témák között szerepelt az ifjúság és az Ukrajnának nyújtott segítség, az éghajlat és a nemek közötti egyenlőség. 2020-ban az EGSZB egy egyszeri civil szolidaritási díjat is kiosztott, amelyet a Covid19 elleni küzdelemnek szentelt.

A jelentkezéshez kattintson [ide](#). (II)

Szerkeszt?

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

A szám elkészítésében közrem?ködött

Millie Tsoumani (mt)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Aude François (af)
Thomas Kersten (tk)

Koordinátor

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Cím

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
Jacques Delors Building, 99 Rue Belliard, B-1040
Brussels, Belgium
Tel.: (+32 2) 546 9476
E-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

Az EGSZB info évente kilenc alkalommal, az EGSZB plenáris üléseinek alkalmából jelenik meg. ?Az EGSZB info 23 nyelven elérhet?.

Az EGSZB info nem tekinthet? az EGSZB munkájáról készült hivatalos összefoglalónak. Utóbbi az Európai Unió Hivatalos Lapjában vagy az EGSZB egyéb kiadványaiban található meg.

Sokszorosítása – az EGSZB info forrásként való megnevezésével – engedélyezett (egy link elküldend? a f?szerkeszt? nek).

09/2023